

TRATAT DE DREPT SOCIETAR

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BODU, SEBASTIAN

Tratat de drept societar / Sebastian Bodu. - Ed. a 3-a. - București :
Rosetti International, 2025

Conține bibliografie

ISBN 978-606-025-137-8

347

Copyright © 2025 Editura ROSETTI International

TRATAT DE DREPT SOCIETAR

Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate
Editurii ROSETTI International. Drepturile de distribuție aparțin în exclusivitate
Editurii ROSETTI International.

Redactor: Marian Florescu

Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

Editura ROSETTI INTERNATIONAL

București, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5

cod poștal: 050022

tel.: +04 021 314 77 81; 0724 305 413

e-mail: distributie@editurarosetti.ro

www.editurarosetti.ro

Sebastian BODU

TRATAT
DE
DREPT SOCIETAR
teorie & practică

Ediția a III-a

Editura Rosetti International
București, 2025

Mulțumesc pentru ajutorul dat prietenilor mei Adriana Pușcaș (avocat), prof. univ. Adrian Manaicu (expert contabil), Bogdan Stoicescu (consultant fiscal) și fratelui meu, Ciprian Bodu (procuror).

La întocmirea acestei lucrări a fost avută în vedere legislația de până la data de **20.04.2025**.

Notă de atenționare: O mare parte din ideile, opiniile și interpretările din această lucrare se regăsesc *mutatis mutandis* și în lucrarea *Legea societăților comentată*, publicată până acum în două ediții (2017 și 2023) la Editura Rosetti International, București. Deosebirea dintre cele două lucrări, în ceea ce privește partea de conținut identic, este modul de prezentare: sub formă de instituții juridice, în prezentul Tratat, respectiv sub formă de comentarii la articolele de lege, la Legea societăților. Prezentarea sub forma instituțiilor juridice are avantajul coagulării, într-un capitol sau într-o secțiune, a întregii analize a unei instituții juridice care, de obicei, făce obiect al reglementării mai multor articole de lege, uneori chiar disparate.

Notă explicativă: Paragrafele de drept comparat reprezintă traduceri după autorii indicați în cadrul notelor de subsol corespunzătoare (*Paragraphs of comparative law represent translation of the authors indicated at the corresponding footnotes*).

PREFAȚĂ LA EDIȚIA A TREIA

Prezenta lucrare, publicată acum într-o a treia ediție, continuă să reprezinte un reper în materie măcar prin faptul că nu are concurență directă. De altfel, ideea unui tratat de drept societar a plecat exact de la realitatea inexistenței unuia, de-a lungul timpului. Desigur, există monografiile bune sau chiar remarcabile. De asemenea, există tratate de drept comercial în care dreptul societar ocupă o parte mai mică sau mai mare, dar toate acestea nu pot suplini uriașul conținut al unui tratat dedicat dreptului societar, cu caracteristicile sale proprii.

Remarcăm, și cu această ocazie, pe de-o parte, prezumtiva lipsă de voință a legiuitorului de a republica măcar Legea nr. 31/1990, cu multele ei erori, neajunsuri și imperfecțiuni (cu siguranță că adoptarea unei legi noi ar fi de preferat, după o amplă cercetare și dezbateri în cadrul unui colectiv de specialiști). Pe de altă parte, remarcăm efervescența legislativă în domeniul dreptului societar special al pieței de capital, deși cu multele ei greșeli de integrare a unor instituții juridice străine, inclusiv ca urmare a unei defectuoase transpuneri a dreptului european.

Bineînțeles că, din numeroase sisteme naționale de drept, preluarea sau transpunerea unor instituții juridice trebuie făcută după înțelegerea și adaptarea lor atât principiilor generale ale dreptului nostru privat, cât și realităților istorico-sociale ale unui stat care, după 43 de ani, a repus în drepturi societățile comerciale. Paradoxal însă, acest lucru nu e atât de greu de făcut în dreptul societar, deoarece este, probabil, cel mai uniformizat domeniu juridic din lume. De exemplu, numai în dreptul european au fost emise nu mai puțin de 11 directive privind societățile comerciale, plus vreo câteva aflate în stadiul de proiect, precum și o serie de directive cu aplicabilitate specială față de anumite tipuri de societăți. Mai mult, șase dintre directivele societare au fost comasate într-o singură directivă, ca un pas înspre codificarea dreptului societar. De aceea, pentru a înțelege mai bine mecanismele dreptului societar, acest tratat conține numeroase trimiteri la dreptul comparat, în special englez și american, dar și german, francez, italian, japonez, brazilian, australian, neozelandez și canadian, adică cele mai importante dintre jurisdicțiile lumii.

Ce este, până la urmă, dreptul societar? Sistematizând marile sisteme de drept, observăm că toate societățile pe acțiuni prezintă cinci mari caracteristici comune, și anume: personalitatea juridică, răspunderea limitată a acționarilor, transferabilitatea acțiunilor, delegarea conducerii către un organ de administrare și dreptul de comun de proprietate al acționarilor asupra afacerii. Aceste caracteristici sunt, evident, cele fundamentale, iar pe baza lor s-a dezvoltat o infrastructură foarte asemănătoare de la un stat la altul. Piața de capital, ca drept societar special, prezintă similitudini transnaționale și mai evidente, deoarece uniformizarea este de esență într-o epocă a globalizării. Tocmai de aceea, prin numeroasele pasaje de drept comparat, am încercat să demonstrăm existența evidentă a elementelor comune, pentru a depăși clișeuul „structurii franceze” a dreptului nostru societar (fals, de altfel, în materie societară și comercială, unde originea istorică este italiană).

La fel ca edițiile anterioare, tratatul se bazează pe o bibliografie ce cuprinde aproape tot ce s-a publicat în România în domeniul dreptului societar, de la momentul adoptării, în 1889, a primului nostru Cod comercial și până astăzi, data acestei ediții, precum și, atât cât este comun, în domeniul dreptului civil, dar și valoroase lucrări din străinătate. Au fost, desigur, adăugați autori – români și străini – care au abordat tema dreptului societar în ultimele lor lucrări și articole. De asemenea, tratatul a fost actualizat cu recente modificări ale legislației.

Sebastian Bodu
București, aprilie 2025

ABREVIERI ȘI DEFINIȚII

AAAS – Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului. Succesorul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului (formată prin comasarea Autorității pentru Privatizarea și Administrarea Participațiilor Statului – succesorul Fondului Proprietății de Stat – și Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare)

ASF – Autoritatea pentru Supraveghere Financiară, constituită prin comasarea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private

BNR – Banca Națională a României

Buletinul electronic al registrului comerțului – Buletinul publicat la nivel național de către Oficiul Național al Registrului Comerțului, organizat ca platformă electronică centrală prin portalul de servicii al Oficiului

CAEN – Codul Activităților din Economia Națională, adoptat prin ordin al președintelui Institutului Național de Statistică și publicat în Monitorul Oficial, actualizat periodic

CNVM – Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (desființată prin crearea ASF)

Codul civil (C. civ.) – Legea nr. 287/2009 *privind Codul civil*, republicată în M.Of. nr. 505 din 15 iulie 2011, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod civil)

Codul comercial (C. com.) – *Codul de comerț*, publicat în M.Of. nr. 31/1887, cu modificările și completările ulterioare, abrogat inițial prin Codul Comercial Carol al II-lea (abrogare, de asemenea, amânare *sine die*) și abrogat definitiv prin Noul Cod civil (cu excepția unor dispoziții de drept maritim)

Codul Comercial Carol al II-lea – *Codul Comercial Carol al II-lea*, republicat în M.Of. nr. 194/1940, a cărui intrare în vigoare a fost amânată *sine die*, abrogat prin Noul Cod civil

Codul de procedură civilă (C. proc. civ.) – Legea nr. 134/2010 *privind Codul de procedură civilă*, republicată în M.Of. nr. 545 din 3 august 2012, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod de procedură civilă)

Codul de procedură fiscală (C. proc. fisc.) – Legea nr. 207/2015 *privind Codul de procedură fiscală*, publicată în M.Of. nr. 547 din 23 iulie 2015, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod de procedură fiscală)

Codul de procedură penală (C. pr. pen.) – Legea nr. 153/2010 *privind Codul de procedură penală*, publicată în M.Of. nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod de procedură penală)

Codul fiscal (C. fisc.) – Legea nr. 227/2015 *privind Codul fiscal*, publicată în M.Of. nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod fiscal)

Codul insolvenței (C. insolv.) – Legea nr. 85/2014 *privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*, cu modificările și completările ulterioare, publicată în M.Of. nr. 466 din 25 iunie 2014

Codul penal (C. pen.) – Legea nr. 286/2009 *privind Codul penal*, publicată în M.Of. nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod penal)

Codul Penal Carol al II-lea – *Codul Penal „Carol al II-lea”*, adoptat prin Decretul nr. 577/1936, publicat în M.Of. nr. 73 din 27 martie 1936

Companies Act – Legea societăților comerciale din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Prima lege a fost adoptată în 1862, după ce a inclus reglementări anterioare disparate (prima fiind *Royal Exchange and London Corporation Act*, din 1719). În prezent este în vigoare legea din 2006

Directive Societare:

- **Directiva Generală Societară** – Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale, care a abrogat Prima Directivă Societară, a Doua Directivă Societară, a Treia Directivă Societară, a Șasea Directivă Societară, a Zecea Directivă Societară și a Unsprezecea Directivă Societară și care a modificat unele articole din alte directive.
- **Directiva privind situațiile financiare anuale** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2013/34/UE din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului
- **A Opta Directivă Societară** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2006/43/EC cu privire la auditul statutar al situațiilor financiare anuale și situațiilor financiare consolidate, care a abrogat și înlocuit Directiva Consiliului 84/253/EEC din 10 aprilie 1984, în temeiul articolului 54 (3) (g) din Tratat, cu privire la aprobarea persoanelor responsabile cu realizarea auditului statutar al documentelor contabile, modificată și completată de Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2014/56/UE din 16 aprilie 2014
- **A Douăsprezecea Directivă Societară** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2009/102/EC, care a abrogat și înlocuit Directiva Consiliului 89/667/EEC din 21 decembrie 1989 privind societățile unipersonale în care răspunderea este limitată
- **A Treisprezecea Directivă Societară** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2004/25/EC din 21 aprilie 2004 cu privire la ofertele de preluare
- **Directiva CARD** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2001/34/EC cu privire la admiterea valorilor mobiliare pe o bursa de valori și informațiile publicate în legătură cu respectivele valori mobiliare (*Consolidated Admission Requirements Directive*)
- **Directiva privind drepturile acționarilor** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2007/36/EC privind exercițiul unor anumite drepturi ale acționarilor în societățile listate din 11 iulie 2007, completată și modificată prin Directiva 2017/828/UE a Parlamentului European și a Consiliului
- **Directiva MiFID** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2004/39/EC privind piețele și instrumentele financiare din 21 aprilie 2004, cu modificările și completările ulterioare
- **Directiva privind ofertele de preluare** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2004/25/EC cu privire la ofertele de preluare din 21 aprilie 2004

H.G. – Hotărâre de Guvern

Legea accelerării privatizării – Legea nr. 137/2002 *privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării*, publicată în M.Of. nr. 215 din 28.03.2002, cu modificările și completările ulterioare

Legea concurenței comerciale – Legea nr. 21/1996 *privind concurența*, republicată în M. Of, nr. 742 din 16/08/2005, cu modificările și completările ulterioare

Legea contabilității – Legea nr. 82/1991 *privind contabilitatea*, republicată în M.Of. nr. 454 din 18.06.2008, cu modificările și completările ulterioare

Legea emitenților de instrumente financiare și operațiuni de piață – Legea nr. 24/2017 *privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață*, republicată în M. Of. nr. 772 din 10 august 2021, cu modificările și completările ulterioare (care a abrogat în parte Legea pieței de capital)

Legea instituțiilor de credit – O.G. nr. 99/2006 *privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, publicată în M.Of. nr. 1027 din 27.12.2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, publicată în M.Of. nr. 480/18.07.2007, cu modificările și completările ulterioare

Legea pieței de capital – Legea nr. 297/2004 *privind piața de capital*, publicată în M.Of. nr. 571 din 29.06.2004, cu modificările și completările ulterioare

Legea piețelor de instrumente financiare – Legea nr. 126/2018 *privind piețele de instrumente financiare*, publicată în M.Of. nr. 521 din 26.06.2018

Legea post-privatizării – O.G. nr. 25/2002 *privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale*, publicată în M.Of. nr. 89 din 02.02.2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 506/2002, publicată în M.Of. nr. 549 din 26.07.2002, cu modificările și completările ulterioare

Legea privatizării – O.U.G. nr. 88/1997 *privind privatizarea societăților comerciale*, publicată în M.Of. nr. 381 din 29.12.1997, cu modificările și completările ulterioare

Legea registrului comerțului – Legea nr. 256/2022 *privind registrul comerțului*, publicată în M.Of. nr. 744 din 25.07.2022

Legea societăților – Legea nr. 31/1990 *privind societățile*, republicată în M.Of. nr. 33 din 29.01.1998, cu modificările și completările ulterioare

MBCA – *U.S. Model Business Corporation Act*. Un set de prevederi privind corporațiile americane. Este redactat de *American Bar Association* și are rol de model pentru legislațiile statale (în prezent 36 din 50 l-au adoptat); actul a fost revizuit succesiv de la redactarea sa în 1950, ultima dată în anul 2024

M.Of. – Monitorul oficial al României, partea I.

NASDAQ – *National Association of Securities Dealers Automated Quotation* (Asociația Națională a Intermediarilor de Valori Mobiliare din Sistemul Automat de Tranzacționare)

Normele Codului fiscal – H.G. nr. 1/2015 *privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal*, publicată în M.Of. nr. 22/13.01.2016, cu modificările și completările ulterioare

Normele legii privatizării – H.G. nr. 577/2002 *privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii privatizării și a Legii accelerării privatizării*, publicată în M.Of. nr. 434 din 21.06.2002, cu modificările și completările ulterioare

O.G. – Ordonanța de Guvern

O.M.F.P. – Ordin al Ministrului Finanțelor Publice

Ordinul privind fuziunea, divizarea, dizolvarea, lichidarea, retragerea și excluderea (...) – OMFP nr. 897 din 3 august 2015 *pentru aprobarea normelor metodologice privind reflectarea în contabilitate a principalelor operațiuni de fuziune, divizare, dizolvare și lichidare a societăților, precum și retragerea sau excluderea unor asociați din cadrul societăților*, publicat în M.Of. nr. 711/22.09.2015 (Normele au publicate în M.Of. nr. 711bis/22.09.2015)

Ordonanța guvernancei corporative a întreprinderilor publice – Ordonanța de urgență nr. 109/2011 *privind guvernancea corporativă a întreprinderilor publice*, publicată în M.Of. nr. 883 din 14.12.2011, aprobată cu modificări prin Legea nr. 111/2016 cu modificările și completările ulterioare

O.U.G. – Ordonanță de urgență (a Guvernului)

Planul de conturi general – Totalitatea conturilor contabile ce se regăsesc în bilanțul contabil. Ultimul Plan de conturi general este parte a Anexei Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1802/2014 privind aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiilor financiare consolidate, publicat în M.Of. nr. 963 din 30.12.2014

Raportul privind guvernancea corporativă – Raportul de inițiativă al Parlamentului European referitoare la un cadru de guvernance corporativă pentru întreprinderile europene (*Raportul Bodu*), adoptat în 29 martie 2012

Regulamentul privind auditul financiar – Regulamentul nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene privind prevederile specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei Comisiei 2005/909/CE

Regulamentul privind concentrările economice – Regulamentul Consiliului Concurenței elaborat în baza prevederilor Legii concurenței comerciale, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 431/2017, publicat în M.Of. nr. 713/04.09.2017

Regulamentul privind depozitarii centrali – Regulamentul ASF nr. 10/2017 *privind depozitarii centrali* emis în aplicarea Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012

Regulamentul privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață – Regulamentul nr. 5/2018 *privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață*, publicat în M.Of. nr. 478 din 11.06.2018, cu modificările și completările ulterioare

Regulamentul privind serviciile de investiții – Regulamentul ASF nr. 5/2019 *privind reglementarea unor dispoziții referitoare la prestarea serviciilor și activităților de investiții conform Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare*, publicat în M.Of. nr. 496 bis din 19.06.2019

Regulamentul Prospectus – Regulamentul (UE) 1129/14-iun-2017 privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată, și de abrogare a Directivei 2003/71/CE

Regulamentul valutar – Regulamentul BNR nr. 4/2005 privind efectuarea operațiunilor valutare, publicat în M.Of. nr. 297/08.04.2005, cu modificările și completările ulterioare

RNPM – Registrul Național de Publicitate Mobiliară constituit conform Legii nr. 297/2018 *privind Registrul Național de Publicitate Mobiliară și pentru abrogarea Ordonanței Guvernului nr. 89/2000 privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor și efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare*, republicată în M. Of. nr. 1184 din 7 decembrie 2020

TOMUL I

I. Considerațiuni introductive

1. Profesioniștii

Bibliografie: Smaranda Angheni și colaboratorii – *Drept comercial*. Editura Oscar Print, București, 2000/
Colectiv de autori – *Noul cod civil*. Editura Hamangiu, București, 2012.

Profesioniștii^[1] sunt, în lumina Codului civil, o categorie ce include o serie de persoane și entități având în comun, conform art. 3, exploatarea unei întreprinderi. Constituie exploatarea a unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, cu sau fără scop lucrativ. Aceasta înseamnă că, pentru a fi considerată profesionist, o persoană ar trebui să desfășoare o activitate de producere, administrare ori înstrăinare de bunuri sau de prestare de servicii, teoretic în mod sistematic, adică repetitiv și cu titlu profesional. Practic dovada repetitivității nu este cerută.

Conform art. 3 din O.U.G. nr. 44/2008 *privind desfășurarea activităților economice de către persoane fizice autorizate, întreprinderile individuale și familiale*^[2], în temeiul dreptului la libera inițiativă, al dreptului la libera asociere și al dreptului de stabilire, orice persoană fizică, cetățean român sau cetățean al unui alt stat membru al Uniunii Europene poate desfășura activități economice în toate domeniile, meseriile, ocupațiile sau profesiile pe care legea nu le interzice în mod expres pentru libera inițiativă. Cei mai numeroși profesioniști sunt organizați în forme societare. Companiile și societățile naționale, societățile agricole (toate acestea sunt constituite ca societăți comerciale), regiile autonome ori organizațiile cooperatiste sunt de asemenea profesioniști, fiind prevăzute, alături de societăți, în categoriile enumerate în procedura prevăzută de Codul insolvenței (conform art. 3 alin. (2))^[3] nu le scoate în afara definiției profesioniștilor, mai ales că acest articol cuprinde, în afara acelor menționați expres, orice altă persoană juridică^[4]. Apartenența acestor entități la categoria persoanelor juridice de drept privat nu are nicio legătură cu eventuala lor calitate de persoane juridice de interes public care prestează servicii publice. Indiferent de natura serviciilor, regiile autonome sau societățile ori companiile naționale sunt persoane juridice de drept privat, ca și societățile reglementate de Legea societăților, deosebirea constând doar în natura capitalului: public, respectiv privat. Organize fiind sub forma întreprinderii, toate aceste entități urmăresc profitul^[5] și sunt, deci, profesioniști.

^[1] Pentru o critică a înlocuirii „comercianților” cu profesioniștii, a se vedea Mădălina Afrasinie și Carmen Tamara Ungureanu în *op. cit.*, de Colectiv de autori, p. 9.

^[2] Publicată în M.Of. nr. 328/25.04.2008.

^[3] Anterior noțiunii de profesionist aceste entități erau considerate comercianți. Pentru o opinie contrară conform căreia, datorita acestei excepții, aceste persoane juridice nu sunt comercianți, a se vedea Smaranda Angheni și colaboratorii, *op. cit.*, p. 50.

^[4] Procedura insolvenței nu este aplicabilă unităților și instituțiilor de învățământ preuniversitar, universitar și unităților de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, conform art. 3 alin. (3) din Codul insolvenței.

^[5] De altfel, regii autonome înființate prin reorganizarea întreprinderilor de stat, în baza Legii nr. 15/1990 au fost transformate în societăți sau companii naționale, scopul transformării fiind de cele mai multe ori pregătirea acestora pentru privatizare. Or, atâta vreme cât obiectul lor de activitate este același și la momentul reorganizării,

Asociațiile și fundațiile intră și ele în categoria profesioniștilor, definiția legală necondiționând exploatarea unei întreprinderi de scopul lucrativ. De asemenea, asociațiile și fundațiile fac obiectul înregistrării publice. Scopul înființării acestora este unul non-profit, veniturile din activitățile economice directe, precum și cele obținute din participațiile lor la capitalul unor societăți fiind obținute în mod excepțional, doar în completarea altor venituri din donații, sponsorizări, cotizații ale membrilor, finanțări publice etc.^[1], acestea din urmă reprezentând (cel puțin teoretic) principalele surse de finanțare ale acestor entități. Drept urmare, deși permise, activitățile economice derulate nu transformă asociațiile și fundațiile în agenți economici.

În ceea ce privește profesiile liberale^[2], acestea nu sunt reglementate de O.G. nr. 44/2008 precum celelalte persoane fizice în general, ci de legi speciale. Orice fel de astfel de activitate este supusă autorizării unui organism profesional, iar titularii profesiei sunt profesioniști, supuși înregistrării într-un registru public.

2. Despre societăți, în general

Bibliografie: Victor Babiuc – *Dreptul comerțului internațional*. Editura Atlas Lex, București, 1994/ Jonathan Charkham, Anne Simpson – *Fair Shares. The Future of Shareholder Power and Responsibility*. Oxford University Press, 1999/ Ion Turcu – *Tratat teoretic și practic de drept comercial*, vol. I-IV. Editura C.H. Beck, București, 2009/ Paul. L. Davies, Sarah Worthington – *Gower and Davies' Principles of Modern Company Law*, 9th Edition. Thomson Reuters (Professional), London, 2012.

Obiectivul principal al unei economii de piață este acela de a genera creștere economică pe termen lung, iar în această cursă de distanță utilizarea creșterii valorii investiției de capital este o regulă pe care orice întreprindere o urmează, voluntar sau nu. Agenții economici trebuie să reușească în competiția comercială nu numai prin sporirea vânzărilor sau a calității serviciilor, ci și prin atragerea de capital și resurse umane. În producția de bunuri și servicii, întreprinderile servesc ca liant între furnizorii de materii prime, capital, proprietate intelectuală și de cunoștințe profesionale. Cooperarea pe termen lung și crearea de dependențe reciproce între patronat, muncitori, manageri, furnizori, consumatori, autorități publice etc. conduce la încredere, înțelegere și așteptări care excedează raporturilor juridice intervenite în procesul economic.

Principalii participanți la relațiile de afaceri sunt, fără îndoială, întreprinderile economice, care servesc în felul lor interesului global. Prin dimensiunile pe care le întrunesc, unele dintre ele influențează în mod hotărâtor viața economică și, nu rareori, viața politică^[3]. Ele mobilizează resurse economice de-a lungul statelor, generează locuri de muncă, impozite, pregătire profesională și capital. Rolul întreprinderilor economice poate fi exprimat, într-o formulare concisă, ca fiind furnizarea, în mod echitabil și profitabil, de bunuri și servicii pentru societate^[4]. Desigur, profitul este mai mult decât esențial. Într-o lume mereu în căutare de capital, o societate veșnic neprofitabilă nu va atrage finanțare, pentru că nimeni nu este dispus să își piardă economiile investindu-le într-o afacere perdantă, iar lipsa capitalului duce inevitabil la „moartea” societății.

Fiind, ca orice persoană juridică, o ficțiune a legii (*persona ficta*) și neavând o voință naturală, biologică, precum persoana fizică^[5], întreprinderea constituită sub forma societății comerciale ia decizii prin organele sale, acestea fiind considerate ale societății înseși (*corporate attribution*). Organul deliberativ este reprezentat de asociații reuniți într-un cadru formal denumit adunare generală, organ care decide în problemele importante ale societății, conform legii și actului constitutiv. În privința celorlalte probleme importante, dar care nu sunt de competența adunării

și la cel al transformării, și la cel al privatizării, ar fi absurd să considerăm calitatea de profesionist doar în funcție de forma de organizare sau de proprietate asupra capitalului social.

[1] Conform art. 46 alin. (1) lit. d) din O.G. nr. 26/2000 *privind asociațiile și fundațiile*, publicată în M.Of. nr. 39/31.01.2000.

[2] Avocați, notari, executori judecătorești, mediatori, medici de familie s.a.

[3] Victor Babiuc, *op. cit.*, p. 37.

[4] Jonathan Charkham, Anne Simpson, *op. cit.*, p. 23.

[5] „Nu am dejunat niciodată cu o persoană juridică, scria un autor francez, iar altul completa „Nici eu, dar adeseori am văzut-o achitând nota de plată” (Ion Turcu, *op. cit.*, vol. I, p. 358).

CUPRINS

PREFAȚĂ LA EDIȚIA A TREIA	5
ABREVIERI ȘI DEFINIȚII	7

TOMUL I

I. Considerațiuni introductive	11
1. Profesiuniștii	11
2. Despre societăți, în general	12
3. Noțiunea și caracterele juridice ale societății comerciale	13
3.1. Natura juridică a societății comerciale	14
3.2. Caracterele juridice ale societății comerciale	16
4. Formele societare	19
4.1. Libertatea de asociere și de alegere a formei societare	22
4.2. Limitarea de voință în materie de forma societară	22
4.3. Libertatea de modificare a formei societare	23
4.4. Societatea europeană	24
5. Elementele de validitate ale contractului de societate	25
5.1. Capacitatea	26
5.2. Consimțământul	27
5.3. Obiectul	28
5.4. Cauza	29
5.4.1. <i>Affectio societatis</i>	30
5.4.2. Clauza leonină	35
5.4.2.1. Aspecte generale	36
5.4.2.2. Exemple practice de clauze leonine	37
6. Actul constitutiv al societății comerciale	40
6.1. Conținutul actului constitutiv	43
6.1.1. Asociații și fondatorii	45
6.1.1.1. Numărul de asociați. Simulația pluralității	49
6.1.1.2. Cerințele legale privind dobândirea calității de asociat	58
6.1.2. Denumirea. Firma și emblema	61
6.1.3. Forma societății	63
6.1.4. Sediul social	65
6.1.5. Naționalitatea societății	67
6.1.6. Obiectul de activitate	72
6.1.7. Durata societății	74
6.1.8. Alte clauze	76
6.2. Forma actului constitutiv	76
7. Înmatricularea societății	78
7.1. Operațiunile făcute în vederea înregistrării	81
7.2. Dovada efectuării înregistrării	86
7.3. Publicitatea efectuării înregistrării	87
8. Efectele nerespectării dispozițiilor legale privind înmatricularea	88
8.1. Respingerea cererii de înmatriculare	89
8.2. Constatarea neregularităților după înmatriculare. Regularizarea societății	92
8.3. Nulitatea societății	94
8.3.1. Analiza cauzelor de nulitate	98
8.3.2. Regimul juridic al nulității	104
8.3.3. Efectele nulității față de societate	105

8.3.4. Efectele nulității față de asociați și terți.....	106
9. Capacitatea juridică a societății comerciale.....	111
9.1. Capacitatea de folosință. Libertatea (generalitatea) capacității	111
9.1.1. Capacitatea de folosință deplină și capacitatea de folosință restrânsă	121
9.2. Capacitatea de exercițiu a societății comerciale.....	127
9.2.1. Rolul organelor societății	127
9.2.2. Voința societății	129
9.2.3. Reprezentarea legală a societății	138
9.2.4. Acte de voință socială și acte de reprezentare legală	151
9.2.5. Reprezentarea convențională. Comparație cu reprezentarea legală.	156
9.2.6. Depășirea limitelor de reprezentare legală.....	159
9.2.7. Lipsa reprezentării și aparența ei	166
9.2.8. Simularea reprezentării.....	172
9.3. Elementele personalității juridice a societății.....	174
9.3.1. Existența unei organizări de sine stătătoare	174
9.3.2. Patrimoniul propriu	175
9.3.3. Scopul propriu	178
9.4. Consecințele dobândirii personalității juridice. Drepturile creditorilor personali ai asociatului	179
10. Fondul de comerț	182
10.1. Compunerea fondului de comerț	184
10.2. Regimul juridic al fondului de comerț.....	187
11. Obligațiile profesionale ale societății comerciale	192
11.1. Publicitatea prin registrul comerțului.....	192
11.1.1. Înscrierea de mențiuni	192
11.1.2. Radierea de mențiuni	193
11.2. Ținerea registrelor comerciale.....	194
11.3. Alte obligații ale societăților comerciale.....	194
II. Formarea capitalului social	195
12. Definiții ale capitalului social. Felurile capitalului.....	195
12.1. Capitalul subscris și capitalul vărsat.....	195
12.2. Capitalul autorizat	198
13. Semnificația capitalului social.....	200
13.1. Stabilirea structurii capitalului social.....	202
13.2. Capitalul social – gajul general societar.....	202
13.3. Valoarea nominală a titlurilor de participare. Conceptul de valoare nominală minimă și capital social minim.....	214
14. Capitalul social și patrimoniul societății	219
15. Capitalul social și capitalurile proprii ale societății.....	220
16. Capitalul social și valoarea societății	221
17. Răspunderea limitată și nelimitată a asociaților.....	223
17.1. Pierderea beneficiului răspunderii limitate	232
18. Aporturile. Definiție. Regimul juridic al sumelor de bani, bunurilor sau creanțelor vărsate	243
19. Aporturile. Condiții de valabilitate.....	247
19.1. Subscripția și vărsământul	249
19.1.1. Natura, caracterele juridice și felurile subscripției.....	250
19.1.2. Plata titlurilor de participare subscrise. Plata integrală. Plata parțială.....	253
19.1.3. Aspecte de drept internațional privat.....	259
19.2. Neplata titlurilor de participare.....	261
19.2.1. Suspendarea exercițiului drepturilor societare.....	262
19.2.2. Daunele-interese. Punerea în întârziere	264

19.2.3. Somația colectivă. Sancțiunile față de acționari. Răspunderea solidară a cesionarilor ulteriori	266
19.2.4. Executarea silită a acționarilor	271
19.2.5. Anularea titlurilor de participare	273
19.2.6. Emisiunea de înlocuire.....	277
19.3. Aporturile în numerar	279
19.4. Aporturile în natură	281
19.4.1. Aspecte generale	282
19.4.2. Utilitatea bunurilor. Vărsământul parțial	286
19.4.3. Diferite forme de aport în natură	287
19.4.3.1. Aportul cotei-părți	288
19.4.3.2. Aportul mixt.....	290
19.4.3.3. Aportul bunurilor comune ale soților	290
19.4.3.4. Aportul titlurilor de participare	292
19.4.3.5. Aportul bunurilor grevate de sarcini.....	293
19.4.3.6. Aportul altui drept real decât proprietatea	294
19.4.4. Riscul pieirii fortuite a bunului.....	297
19.4.5. Răspunderea subscriitorului pentru bunul aportat	300
19.4.6. Aspecte de drept internațional privat.....	303
19.5. Aporturile în creanțe	303
19.5.1. Aspecte generale societare.....	304
19.5.2. Vărsământul și răspunderea subscriitorului.....	304
19.5.2.1. Aportul creanțelor dintr-un contract de locațiune.....	306
19.5.3. Valoarea creanței aportate	307
19.5.4. Regimul juridic al aporturilor în creanțe	308
19.5.5. Aportul folosinței	309
19.6. Aporturile în industrie	310
19.6.1. Aspecte generale	311
19.6.2. Aporturile în industrie la societățile mixte și de capitaluri	314
20. Constituirea prin subscripție publică	315
20.1. Piața primară	315
20.2. Fondatorii. Prospectul de emisiune. Prețul acțiunilor	316
20.3. Subscrierea	320
20.4. Contractul de subscripție. Momentul încheierii. Natura juridică	321
20.5. Stabilirea capitalului subscris.....	324
20.6. Particularități ale subscripției publice, comparativ cu subscrierea simultană integrală.....	327
20.7. Adunarea constitutivă.....	329
20.8. Actul constitutiv.....	337
20.9. Înmatricularea societății. Răspunderea fondatorilor. Forma și tipul societății constituite prin subscripție publică	338
20.10. Concluzii privind subscripția publică.....	341
III. Despre titlurile de valoare societare	342
21. Titlurile de participare. Definiție. Drepturile societare atașate	342
21.1. Drepturile pecuniare.....	348
21.1.1. Dreptul la dividende	348
21.1.1.1. Definiții. Natură juridică.....	348
21.1.1.2. Stabilirea profitului distribuibil	350
21.1.1.3. Operațiuni anterioare distribuirii	364
21.1.1.4. Dreptul societății de a decide asupra repartizării profitului distribuibil.....	366

21.1.1.5. Exercițiul dreptului la dividende. Limitarea și suspendarea dreptului	372
21.1.1.6. Proporționalitatea distribuirii dividendelor. Distribuirea neproporțională. Cotele de fondator.....	374
21.1.1.7. Obligații fiscale.....	379
21.1.1.8. Plata dividendului. Titularul dreptului de a primi plata	380
21.1.2. Dreptul la partea rămasă după lichidarea societății	385
21.1.3. Dreptul de preferință	385
21.1.3.1. Modul și termenul de exercitare.....	388
21.1.3.2. Acțiunile rămase nesubscrise	390
21.1.3.3. Rolul dreptului de preferință. Sancțiunea încălcării lui	393
21.1.3.4. Nașterea exercițiului, cesiunea și renunțarea la exercițiu.....	397
21.1.3.5. Limitarea sau ridicarea dreptului de preferință	400
21.2. Drepturile extrapecuniare	405
21.2.1. Dreptul de a participa la ședințele adunării generale.....	406
21.2.2. Dreptul de a convoca adunarea generală	407
21.2.3. Dreptul de vot.....	408
21.2.3.1. Restrângerea, inexistența, suspendarea și interzicerea dreptului de vot. Exercițarea abuzivă a votului	410
21.2.3.2. Cesiunea votului. Convențiile asupra votului.....	413
21.2.4. Dreptul la informare și dreptul de control	420
22. Tipuri de titluri de participare	427
22.1. Acțiunile. Tipuri de acțiuni.....	428
22.1.1. Acțiuni nominative și la purtător	430
22.1.2. Acțiuni materializate și dematerializate.....	433
22.2. Clase (categorii) de acțiuni	435
22.2.1. Acțiunile preferențiale și acțiunile ordinare	438
22.2.1.1. Acțiunile preferențiale. Aspecte generale.....	439
22.2.1.2. Prioritatea la dividende a acțiunilor preferențiale	442
22.2.1.3. Clase de acțiuni preferențiale	447
22.2.1.4. Drepturile de vot conferite de acțiunile preferențiale	450
22.2.1.5. Apărarea drepturilor conferite de acțiunile preferențiale	452
22.2.2. Acțiunile cu vot plural (multiplu) și cu vot fracționat.....	456
22.3. Părțile sociale.....	471
23. Alte titluri de valoare societare	472
23.1. Obligațiunile	472
23.1.1. Contractul de împrumut obligatar. Garanțiile	476
23.1.2. Obligațiunile emise public	483
23.1.3. Adunarea generală a obligatarilor	486
23.1.4. Realizarea creanței obligatarului	495
23.1.5. Specii aparte de obligațiuni	499
23.1.6. Obligațiunile convertibile.....	502
23.1.7. Aspecte de drept internațional privat.....	505
23.2. Certificatele de depozit emise de depozitari	506
23.3. Instrumentele financiare derivate	508
23.3.1. Aspecte generale	508
23.3.2. Contractele forward.....	509
23.3.3. Contractele futures.....	510
23.3.4. Contractele cu opțiuni	511
23.4. Tranzacțiile cu derivate	513
23.5. Participanții la tranzacțiile în piață	515
23.6. Derularea tranzacțiilor.....	516

23.7. Piața valutară	519
----------------------------	-----

TOMUL II

IV. Guvernanța corporativă și responsabilitatea socială corporativă	520
24. Organele societare. Guvernanța corporativă.....	520
25. Responsabilitatea socială corporativă	529
V. Adunarea generală a asociațiilor	534
26. Aspecte generale	534
27. Natura juridică	535
28. Forme și tipuri de adunări generale	539
28.1. Distincția terminologică dintre adunarea ordinară și cea extraordinară la societatea pe acțiuni.....	540
28.2. Lipsa distincției terminologice între adunări la societatea cu răspundere limitată.....	541
28.3. Unitatea formală a adunării generale a asociațiilor unei societăți comerciale.....	542
29. Atribuțiile adunării generale.....	544
30. Convocarea adunării generale	548
30.1. Cine, cum, când și unde face convocarea	548
30.1.1. Convocarea de către administratori, respectiv directorat	550
30.1.2. Convocarea de către asociați	552
30.1.3. Înștiințarea asociațiilor privind ținerea adunării.....	560
30.1.4. Termenul convocării.....	563
30.2. Adunările totalitare	564
30.3. Conținutul convocatorului și documentele însoțitoare	566
30.3.1. Ordinea de zi.....	567
30.3.2. Suplimentarea convocatorului	568
30.3.3. Data de referință.....	573
30.3.4. Informarea acționarilor în vederea participării la adunarea generală	576
30.4. Convocările succesive (adunările continuate)	578
31. Ședința adunării, adoptarea hotărârii și efectele ei.....	579
31.1. Întrunirea și desfășurarea adunării generale	583
31.1.1. Întrunirea adunării generale.....	583
31.1.2. Desfășurarea adunării generale	584
31.1.3. Urmărirea ordinii de zi	587
31.2. Cvorumul, majoritatea și unanimitatea	590
31.2.1. Cvorumul	590
31.2.2. Majoritatea și felurile sale	592
31.2.3. Unanimitatea	594
31.2.4. Dreptul de veto	596
31.2.5. Formarea majorității.....	597
31.2.6. Exprimarea votului.....	600
31.2.6.1. Votul prin corespondență. Votul electronic	601
31.2.6.2. Votul deschis și votul secret.....	604
31.2.6.3. Votul majoritar și votul cumulativ.....	607
31.2.6.4. Indivizibilitatea voturilor provenind de la același acționar	611
31.3. Participarea prin reprezentant.....	612
31.3.1. Condiții privind procura	613
31.3.2. Verificarea procurilor	615
31.3.3. Revocabilitatea procurii	617
31.3.4. Conflictele de interese acționariale	618
31.3.5. Considerații suplimentare privind conflictul de interese dintre acționar și reprezentantul lui în adunarea generală	627

31.3.6. Nerespectarea indicațiilor de vot de către mandatar	632
31.3.7. Investitorii instituționali. Administratorii instituționali de portofoliu	633
31.4. Adoptarea hotărârii	636
31.5. Procesul-verbal al adunării	639
31.6. Executarea și opozabilitatea hotărârii.....	642
31.7. Revocabilitatea hotărârii adoptate	644
32. Nulitatea hotărârii adunării generale	645
32.1. Acțiunea în nulitate	648
32.1.1. Momentul de la care acțiunea poate fi exercitată	650
32.1.2. Aspecte procesuale.....	651
32.2. Suspendarea efectelor hotărârii atacate	657
32.3. Calitatea și interesul procesual.....	661
32.3.1. Calitatea procesuală activă a asociațiilor.....	661
32.3.1.1. Calitatea procesuală după data de referință.....	663
32.3.1.2. Situația acționarilor cu acțiuni fără drept de vot, a celor cu drept de vot suspendat sau a celor care s-au abținut pe motiv de conflict de interese	664
32.3.1.3. Calitatea procesuală la acțiunea în constatarea nulității a celor care au votat favorabil	665
32.3.1.4. Calitatea procesuală a celor care invocă vicierea consimțământului..	668
32.3.1.5. Dovada calității procesuale	669
32.3.2. Interesul procesual al asociațiilor	670
32.3.3. Calitatea procesuală activă și interesul altor persoane decât asociații.....	673
32.3.4. Calitatea procesuală pasivă	678
32.4. Tipul nulității.....	679
32.4.1. Nulitatea absolută	680
32.4.2. Nulitatea relativă	688
32.5. Efectele nulității.....	690
32.5.1. Situația actelor subsecvente.....	692
33. Alte căi de atac ale terților împotriva hotărârii adunării generale.....	695
33.1. Opoziția împotriva hotărârii adunării generale	696
33.2. Radierea mențiunii privind operațiunea aprobată de adunarea generală	699
34. Delegarea unor competențe ale adunării generale	700
35. Abuzul de dreptul de vot	704
35.1. Teoria excesului de putere, precursor al abuzului de drept.....	705
35.2. „Interesul social” și conflictul de interese.....	707
35.3. Abuzul de drept în lumina Codului civil	710
35.4. Abuzul de majoritate	715
35.5. Abuzul de minoritate	728
36. Modificarea actului constitutiv	730
VI. Administrarea, conducerea și controlul societății.....	736
37. Considerații generale.....	736
38. Administrarea și supravegherea managementului	739
38.1. Desemnarea administratorilor și a membrilor consiliului de supraveghere.	
Persoanele fizice și juridice.....	741
38.1.1. Numărul administratorilor.....	744
38.1.2. Condiții de eligibilitate	746
38.1.3. Polița de asigurare	750
38.1.4. Modul de desemnare	753
38.1.5. Membrii independenți ai consiliului de administrație, respectiv de supraveghere	754
38.1.6. Administratorul de fapt	758

38.1.7. Limitări privind cumulul de mandate.....	759
38.1.8. Vacanța funcției, curatela specială și administratorul provizoriu	762
38.2. Contractul de administrație	770
38.2.1. Natura juridică	770
38.2.2. Conținutul și durata contractului	774
38.2.3. Raportul dintre contractul de administrație și contractul de muncă	776
38.2.4. Încetarea contractului.....	777
38.2.4.1. Revocarea expresă	778
38.2.4.2. Dreptul la daune-interese	783
38.2.4.3. Renunțarea la mandat	788
38.2.4.4. Expirarea termenului	790
38.2.4.5. Revocarea (încetarea) implicită	791
38.2.4.6. Anularea hotărârii adunării generale care a aprobat desemnarea	792
38.2.5. Revocarea mandatului administratorilor desemnați prin actul constitutiv	794
38.2.6. Suspendarea administratorilor sau membrilor consiliului de supraveghere	798
38.3. Atribuțiile administratorilor și ale membrilor consiliului de supraveghere	799
38.3.1. Identitatea, respectiv separarea atribuțiilor de gerare ale membrilor consiliului de administrație sau de supraveghere.....	801
38.3.2. Particularități cu privire la atribuțiile consiliului de administrație al societății pe acțiuni care a desemnat directori și ale celui de supraveghere.....	804
38.3.3. Limitări în exercitarea mandatului	810
38.3.3.1. Limitări ale mandatului general la societățile pe acțiuni	810
38.3.3.2. Limitări ale mandatului general la societățile cu răspundere limitată.....	814
38.4. Comitetele consultative specializate	817
38.5. Funcționarea consiliului de administrație, respectiv de supraveghere.....	822
38.5.1. Conducerea consiliului.....	822
38.5.2. Convocarea și întrunirea consiliului	823
38.5.3. Adoptarea deciziilor.....	826
38.5.4. Consemnarea și regimul juridic al deciziilor	833
38.6. Obligațiile membrilor consiliului de administrație, respectiv de supraveghere....	835
38.6.1. Obligația de prudență și diligență. Criteriul <i>bunului administrator</i> . Regula <i>deciziei de afaceri</i>	835
38.6.2. Obligația de loialitate. Interesul social. Buna-credință	855
38.6.3. Obligația de loialitate. Conflictele de interese.....	861
38.6.3.1. Conflicte de interese la desemnarea în funcție	862
38.6.3.2. Conflictele de interese apărute pe parcursul exercitării mandatului. Conflictele la reprezentare. Conflictele în materie decizională. Sancțiunea conflictelor de interese	863
38.7. Răspunderea administratorilor și membrilor consiliului de supraveghere	889
38.7.1. Natura juridică a răspunderii. Clauzele de atenuare a răspunderii.....	891
38.7.2. Răspunderea pentru directori	901
38.7.3. Răspunderea solidară a membrilor consiliului de administrație, respectiv de supraveghere. Răspunderea pentru coadministratori și administratori anteriori. Înlăturarea răspunderii. Desolidarizarea	906
38.7.4. Prejudiciul. Expertiza judiciară. Raportul cenzorilor/auditorului.....	912
38.7.4.1. Prejudiciul. Chestiuni generale	912
38.7.4.2. Expertiza judiciară. Raportul cenzorilor/auditorului.....	914
38.7.5. Hotărârea adunării generale privind acțiunea în răspundere	919
38.7.6. Încetarea mandatului membrilor consiliului de administrație, respectiv de supraveghere.....	923

38.7.7. Acțiunea individuală pe contul societății (acțiunea derivată).....	925
38.7.8. Poziția terților	938
38.7.9. Aspecte procesual-civile. Acțiunea penală. Repartizarea daunelor-interese între garanți.....	943
38.7.9.1. Aspecte procesual-civile. Instanța competentă. Prescripția acțiunii	943
38.7.9.2. Acțiunea penală. Acțiunea civilă accesorie acțiunii penale	944
38.7.9.3. Repartizarea despăgubirilor între persoanele obligate solidar la plata lor.....	946
39. Managementul societății.....	947
39.1. Numirea și revocarea managementului.....	951
39.2. Atribuțiile managementului.....	956
39.3. Contractul de mandat managerial. Contractul de muncă managerial.....	963
39.4. Structura managementului.....	968
39.5. Funcționarea organului managerial.....	971
39.6. Conflicte de interese la momentul numirii și pe parcursul exercitării mandatului	974
39.6.1. Conflict de interese la momentul numirii	974
39.6.2. Conflicte de interese pe parcursul exercitării mandatului	975
39.7. Răspunderea civilă a managerilor față de societate	977
39.7.1. Răspunderea solidară și răspunderea divizibilă	977
39.7.2. Acțiunea în răspundere.....	979
39.7.3. Înlăturarea răspunderii	981
39.7.4. Efectele acțiunii în răspundere asupra mandatului managerilor	981
40. Remunerarea membrilor organelor de administrare	983
41. Controlul gestiunii societății	994
41.1. Cenzorii	999
41.1.1. Desemnarea cenzorilor. Contractul de mandat cenzoral	1004
41.1.2. Atribuțiunile și modul de lucru	1006
41.1.3. Încetarea mandatului.....	1010
41.1.4. Răspunderea civilă a cenzorilor	1012
41.2. Auditorii.....	1015
41.2.1. Auditorii financiari	1016
41.2.2. Auditorii interni	1022
VII. Registrele și situațiile financiare	1026
42. Registrele. Valoarea probatorie a registrelor.....	1026
42.1. Registrele contabile	1033
42.2. Registrele societare	1034
43. Situațiile financiare și rapoartele însoțitoare	1039
43.1. Situațiile financiare	1039
43.1.1. Bilanțul contabil.....	1043
43.1.1.1. Capitalul social.....	1044
43.1.1.2. Rezervele	1045
43.1.1.3. Primele legate de capital	1049
43.1.2. Contul de profit și pierdere.....	1050
43.1.3. Fluxurile de trezorerie.....	1051
43.2. Rapoartele însoțitoare și aprobarea lor. Descărcarea de gestiune. Depunerea situațiilor financiare	1051
43.2.1. Rapoartele însoțitoare ale situațiilor financiare	1052
43.2.2. Descărcarea de gestiune și efectele ei	1055
43.2.3. Depunerea situațiilor financiare	1058

TOMUL III

VIII. Finanțarea societară	1060
44. Sursele de finanțare societară	1060
45. Creditul instituționalizat	1065
IX. Majorarea capitalului social.....	1069
46. Aspecte generale	1069
46.1. Adoptarea hotărârii. Condiții	1071
46.2. Delegarea de competență	1075
46.3. Executarea și opozabilitatea hotărârii.....	1079
46.4. Reflectarea majorării de capital în actul constitutiv	1082
46.5. Actele deliberative și actele de executare	1084
47. Majorarea capitalului social din surse externe (noi aporturi).....	1086
47.1. Majorarea prin aporturi în numerar	1086
47.2. Majorarea prin aporturi în natură	1087
47.3. Majorarea prin aporturi în creanțe.....	1093
48. Subscripția și vărsământul	1094
49. Stabilirea valorii de emisiune a acțiunilor.....	1094
49.1. Valoarea societății în raporturile dintre asociați și terți.....	1095
49.1.1. Prima de emisiune	1095
49.1.2. Cursul de schimb valutar mai mic	1102
49.1.3. Cursul de schimb istoric	1102
49.2. Concluzii privind folosirea uneia sau alteia dintre metode.....	1104
50. Majorarea capitalului social din surse interne.....	1104
50.1. Majorarea prin încorporarea rezervelor	1108
50.1.1. Rezervele constituite prin prelevare din profit	1108
50.1.2. Rezervele rezultate din reevaluare	1109
50.2. Majorarea prin încorporarea profiturilor.....	1110
50.3. Majorarea prin încorporarea primelor legate de capital	1111
50.4. Majorarea prin compensarea (conversia) creanțelor	1112
50.4.1. Aspecte generale	1112
50.4.2. Conversia obligațiunilor	1119
51. Opțiunea de subscripție/de conversie.....	1121
52. Considerații privind majorarea capitalului social în funcție de surse (interne sau externe).....	1125
X. Reducerea capitalului social.....	1128
53. Motivele și procedeele de reducere a capitalului social.....	1128
54. Protecția asociaților față de operațiunea de reducere a capitalului social.....	1131
55. Protecția creditorilor sociali față de operațiunea de reducere a capitalului social.....	1132
55.1. Garanțiile creditorilor. Opoziția față de operațiune	1133
55.2. Protecția specială acordată unor categorii de creditori cu interese societare....	1139
XI. Operațiunile cu titlurile de participare	1140
56. Transferul titlurilor de participare, în general.....	1140
57. Transferul acțiunilor.....	1142
57.1. Publicitatea transferului	1145
57.2. Particularități ale contractului de vânzare de acțiuni	1152
57.2.1. Investigația diligentă	1152
57.2.2. Acordul de confidențialitate	1156
57.2.3. Declarații și garanții declarative	1157
57.2.4. Acordul parțial și convenția <i>no-shop</i>	1159
57.2.5. Contracte sub condiție.....	1160
57.3. Răspunderea cedentului față de cesionar	1161
57.3.1. Răspunderea pentru evicțiune	1162

57.3.1.1. Evicțiunea prin anularea acțiunilor	1162
57.3.1.2. Funcționarea garanției în cazul anulării acțiunilor	1164
57.3.2. Răspunderea pentru vicii	1166
57.3.2.1. Legătura dintre pasivul necunoscut și valoarea titlurilor de participare	1166
57.3.2.2. Răspunderea pentru vicii ascunse <i>versus</i> anularea contractului pentru eroare sau dol	1168
57.3.2.3. Funcționarea garanției pentru vicii	1169
57.4. Efectele rezoluției contractului de cesiune	1170
57.5. Limitări convenționale ale liberei transferabilități a acțiunilor	1173
57.5.1. Promisiunea de vânzare și antecontractul de vânzare	1175
57.5.2. Dreptul de preempțiune	1176
57.5.3. Dreptul de a participa la vânzare și obligația de a participa la vânzare	1184
57.5.4. Clauza de agrement	1185
57.6. Regimul juridic al clauzelor de limitare a transferabilității	1188
57.6. Sancțiunea încălcării clauzelor de limitare a liberei transferabilități	1191
57.7. Prețul acțiunilor. Valoarea corectă/de piață a societății	1193
57.7.1. Metode de evaluare	1195
57.7.1.1. Activele sau titlurile de participare?	1195
57.7.1.2. Continuarea activității societății sau lichidarea ei?	1195
57.7.1.3. Metoda patrimonială (contabilă) sau metoda activului net	1196
57.7.1.4. Metoda activului net ajustat	1197
57.7.1.5. Metoda rentabilității (a fluxurilor de trezorerie discountate în prezent)	1197
57.7.1.6. Metoda bursieră	1198
57.7.1.7. Care este metoda potrivită?	1199
57.7.1.8. Prima de control	1199
57.7.2. Concluzii privind valoarea acțiunilor	1201
57.8. Aspecte de drept internațional privat	1201
58. Transferul părților sociale	1202
59. Dobândirea propriilor acțiuni	1211
59.1. Interdicția dobândirii propriilor acțiuni prin subscripție	1211
59.2. Dobândirea propriilor acțiuni prin cesiune	1212
59.3. Condițiile achiziționării propriilor acțiuni. Protecția acționarilor. Protecția creditorilor sociali	1213
59.3.1. Asistența financiară	1219
59.4. Acțiunile răscumpărabile	1223
59.5. Înregistrarea și raportarea acțiunilor proprii	1225
59.6. Situații asimilate achiziționării propriilor acțiuni	1226
59.7. Anularea acțiunilor proprii. Repunerea acțiunilor în circulație	1227
59.8. Regimul juridic al acțiunilor pe perioada deținerii lor de către emitent	1229
59.9. Achiziționarea acțiunilor proprii cu încălcarea condițiilor legale	1231
59.10. Situații speciale de achiziționare a acțiunilor proprii	1232
60. Fraționarea și consolidarea titlurilor de participare	1235
61. Reportul titlurilor de participare	1237
62. Garanțiile și urmărirea silită a titlurilor de participare	1240
62.1. Ipoteca mobilă și gajul	1240
62.1.1. Constituirea, tipul și obiectul garanției	1241
62.1.2. Perfectarea garanției (ipoteci mobiliare)	1244
62.2. Urmărirea titlurilor. Urmărirea și perceperea beneficiilor	1250
62.3. Dreptul de vot asupra titlurilor de participare afectate de o garanție reală mobilă	1256

62.4. Ipoteca asupra propriilor acțiuni	1261
62.5. Concursul între privilegiul emitentului și ipoteca mobilă asupra acțiunilor neplătite integral	1262
62.6. Aspecte de drept internațional privat.....	1263
63. Uzufructul titlurilor de participare.....	1263
XII. Piața de capital.....	1269
64. Piața primară de capital. Valorile mobiliare.....	1269
65. Oferta publică.....	1271
65.1. Oferta publică inițială	1275
65.2. Oferta publică de vânzare	1277
65.3. Prospectul de ofertă. Răspunderea pentru informațiile din prospect	1281
65.4. Aspecte de drept internațional privat.....	1292
65.5. Oferta publică de cumpărare, de preluare și de schimb.....	1293
65.6. Preluarea ostilă.....	1310
65.6.1. Motivele ostilității.....	1311
65.6.2. Inițierea ofertei. Poziția conducerii societății și a acționarilor ei față de oferta de preluare	1312
65.6.3. Măsurile concrete antipreluare <i>versus</i> neutralitate	1315
66. Excepții de la caracterul public al ofertei de vânzare. Plasamentul privat de valori mobiliare	1330
67. Relația dintre oferta publică și subscripția publică	1334
68. Societatea admisă la tranzacționare.....	1337
68.1. Cerințe privind admiterea la tranzacționare.....	1340
68.2. Protecția investitorilor într-o societate admisă la tranzacționare.....	1345
68.3. Retragera și suspendarea de la tranzacționare.....	1350
68.3.1. Cumpărarea acțiunilor de la acționarii minoritari	1350
68.3.2. Vânzarea acțiunilor de către acționarii minoritari	1354
68.3.3. Alte cazuri de retragere de la tranzacționare.....	1356
68.3.4. Suspendarea de la tranzacționare	1358
69. Piața secundară de capital.....	1358
70. Tranzacția de valori mobiliare.....	1359
70.1. Transferurile în afara pieței.....	1361
70.2. Aspecte de drept internațional privat.....	1362
70.3. Câștigul din tranzacții. Obligații fiscale	1363
70.4. Tipuri de tranzacții.....	1364
70.4.1. Tranzacțiile în marjă.....	1364
70.4.2. Tranzacțiile în lipsă.....	1364
70.5. Derularea unei tranzacții	1366
70.5.1. Deschiderea contului client	1367
70.5.2. Ordinul de bursă.....	1367
70.5.3. Formarea prețului pe fiecare piață în parte. Interzicerea practicilor abuzive și manipulatorii.....	1368
71. Piețe de tranzacționare	1371
71.1. Aspecte generale despre piețele reglementate și participanții acestora.....	1371
71.2. Bursele de valori	1371
71.3. Sistemele multilaterale de tranzacționare.....	1373
71.4. Intermediarii de valori mobiliare	1374
71.5. Activitățile de compensare, decontare, depozitare și registru pentru valori mobiliare	1375
71.5.1. Compensarea, decontarea și transferul valorilor mobiliare	1375
71.5.2. Depozitarea valorilor mobiliare	1378
71.5.3. Înregistrarea și evidența valorilor mobiliare și a deținătorilor acestora	1379

71.6. Fondurile de compensare a investitorilor	1381
71.7. Consultanții de investiții	1382
72. Abuzul de piață	1384
XIII. Fuziunea și divizarea	1392
73. Considerații generale	1392
74. Tipuri de fuziuni și divizări	1395
75. Procesul de verificare diligentă (<i>due diligence</i>)	1399
76. Mandatul membrilor organului de administrare de a începe procedurile de fuziune sau divizare	1399
77. Proiectul de fuziune sau divizare	1401
77.1. Conținutul proiectului de fuziune sau de divizare	1403
77.1.1. Datele de identificare ale societății	1403
77.1.2. Fundamentele și condițiile operațiunii	1404
77.1.3. Condițiile alocării de acțiuni la societatea absorbantă sau societățile beneficiare. Alocarea de numerar (sulta)	1405
77.1.4. Data la care titlurile de participare alocate dau deținătorilor dreptul de a participa la beneficii și orice condiții speciale care afectează acest drept	1410
77.1.5. Raportul de schimb a titlurilor de participare	1410
77.1.6. Cuantumul primei de fuziune sau de divizare	1412
77.1.7. Drepturile conferite de societatea absorbantă sau beneficiară deținătorilor de acțiuni care conferă drepturi speciale și celor care dețin alte valori mobiliare în afară de acțiuni sau măsurile propuse în privința acestora	1414
77.1.8. Orice avantaj acordat experților, membrilor organelor de administrare sau control ale oricăreia din societățile participante	1418
77.1.9. Data situațiilor financiare ale societăților participante, care au fost folosite pentru a stabili condițiile fuziunii sau divizării	1418
77.1.10. Data de la care tranzacțiile societății absorbite sau divizate sunt considerate din punct de vedere contabil ca aparținând societății absorbante sau uneia ori alteia dintre societățile beneficiare	1419
77.1.11. În cazul divizării, descrierea și repartizarea exactă a activelor și pasivelor care urmează a fi transferate fiecăreia dintre societățile beneficiare	1419
77.1.12. În cazul divizării, repartizarea către acționarii sau asociații societății divizate de acțiuni, respective părți sociale, la societățile beneficiare și criteriul pe baza căruia se face repartizarea	1423
77.2. Publicitatea prospectului de fuziune sau divizare	1423
78. Protecția persoanelor interesate	1424
78.1. Protecția creditorilor. Dreptul la opoziție	1424
78.2. Protecția asociaților. Dreptul de retragere	1427
79. Aprobarea operațiunii de fuziune sau divizare	1433
80. Tratatul fiscal al fuziunii și divizării	1437
81. Efectele fuziunii și divizării	1440
82. Nulitatea fuziunii sau a divizării	1444
83. Fuziunea transfrontalieră	1448
XIV. Dezmembrămintele societare	1452
84. Chestiuni generale	1452
84.1. Filialele	1452
84.2. Sursele și celelalte dezmembrăminte fără personalitate juridică	1454
84.2.1. Distincția dintre dezmembrămintele societare fără personalitate juridică și unitățile societății	1456
84.2.2. Capacitatea juridică a dezmembrămintelor societare fără personalitate juridică	1456

84.2.3. Dezmembrămintele fără personalitate juridică înființate de persoanele juridice străine	1458
XV. Retragerea și excluderea asociațiilor	1460
85. Chestiuni generale	1460
86. Retragerea asociațiilor	1466
86.1. Retragerea asociațiilor dintr-o societate cu răspundere limitată	1471
86.2. Retragerea acționarilor dintr-o societate pe acțiuni	1482
87. Excluderea asociațiilor	1489
XVI. Dizolvarea și lichidarea societății	1511
88. Chestiuni generale	1511
89. Dizolvarea societății. Cazurile de dizolvare	1515
89.1. Dizolvarea prin expirarea duratei societății	1516
89.2. Imposibilitatea realizării obiectului de activitate sau realizarea acestuia	1520
89.3. Declararea nulității societății	1523
89.4. Hotărârea adunării generale	1523
89.5. Hotărârea tribunalului, la cererea oricărui asociat, pentru motive temeinice, precum neînțelegerile grave dintre asociați, care împiedică funcționarea societății ..	1527
89.6. Falimentul societății	1532
89.7. Reducerea numărului asociațiilor	1533
89.8. Alte cauze prevăzute de actul constitutiv sau de lege	1537
89.8.1. Alte cauze prevăzute de Legea societăților	1537
89.8.1.1. Dizolvarea în fapt a societății. Procedura judiciară. Procedura administrativă.	1537
89.8.1.2. Reducerea activelor nete sub jumătate din capitalul social	1540
89.8.1.3. Falimentul sau incapacitatea asociatului	1541
89.8.2. Alte cauze prevăzute de dreptul comun	1542
89.8.3. Alte cauze prevăzute de legile speciale	1543
90. Lichidarea societății	1543
90.1. Procedura legală	1546
90.1.1. Numirea și revocarea lichidatorului	1548
90.1.2. Preluarea gestiunii de la administratori. Bilanțul de început de lichidare. Inventarul. Darea de seamă a administratorilor	1554
90.1.3. Operațiunile de lichidare a activului social	1558
90.1.3.1. Atribuțiunile lichidatorului	1559
90.1.3.2. Regimul juridic al bunurilor și al creanțelor societare supuse lichidării	1561
90.1.3.3. Subrogarea lichidatorului în drepturile societății	1564
90.1.3.4. Insolvabilitatea și insolvența societății aflate în lichidare voluntară. Răspunderea asociațiilor	1565
90.1.3.5. Obligațiile lichidatorului de raportare periodică	1572
90.1.4. Plata creditorilor sociali. Prioritatea creditorilor sociali în raport cu asociații. Opoziția creditorilor sociali față de actele lichidatorului	1573
90.1.5. Bilanțul final de lichidare și plata părții rămase în urma lichidării	1575
90.1.5.1. Depunerea situației finale de lichidare și a proiectului de repartizare. Contestarea acestora	1576
90.1.5.2. Plata părții rămase în urma lichidării. Plata în natură. Plata în numerar	1582
90.2. Procedura convențională (simultană cu dizolvarea)	1585
90.3. Obligații fiscale	1586
90.4. Radierea societății	1587
BIBLIOGRAFIE	1589